

Datum

19 februari 2018

Versie

1.0

Auteur(s)

Team Economie en Duurzaamheid

Concept Vierde (totaal)monitor Programma Economie 2015-2018

Inhoudsopgave

Voorwoord voorzitter OVSV	3
1. Inleiding.....	4
2. Uitvoering van het programma.....	5
3. Het stoplichtenmodel	7
4. Totaalmonitor – mijlpalen	8
5. Externe monitors	14
6. Afrondend	15
7. Bijlagen.....	16

Voorwoord voorzitter OVSV

Stichtse Vecht, februari 2018

Het Programma Economie Stichtse Vecht 2015-2018 gaf de route aan die gemeente Stichtse Vecht volgde om het economisch klimaat in de gemeente te bevorderen.

Ik heb het dan over maatregelen zoals het terugdringen van leegstand, verbeteren van digitale bereikbaarheid, benutten van kansen voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme, bevorderen van vitaliteit van bedrijventerreinen en het behouden van leefbare kernen. Dit kunnen we de “harde kant”, de concrete doelstellingen, van het programma noemen.

Om dit voor elkaar te krijgen moet er ook aandacht zijn voor het proces en voor de “zachte kant”, de cultuur waarbinnen dit alles plaatsvindt. Ik heb het dan over vertrouwen, reflecterend vermogen en eigenaarschap. Deze aspecten worden zichtbaar bij de eerste en volgende tevredenheidsmetingen onder het bedrijfsleven en de zelfevaluatie bij de gemeente; bij de ontwikkeling van de afdeling economische zaken binnen het ambtelijk apparaat en over samenwerken, daar waar overheid en bedrijfsleven elkaar kunnen vinden. Transparant en actief. Misschien is deze wijziging in cultuur, waarbij de ambtenaren én ondernemers in onderling vertrouwen hun aandeel leverden aan verbetering wel de grootste klus die geklaard is. Het getuigt van moed en over grenzen kunnen en willen kijken van beide partijen.

Natuurlijk zijn niet alle doelstellingen gehaald en natuurlijk is een vervolg nodig na grondige evaluatie en bijstelling. Toch ben ik trots op het resultaat omdat we uit onze comfortzone zijn gestapt en de lef hebben getoond om het anders te doen. Iedereen die de komende vier jaar verder gaat met het vervolg of het “Nieuwe Programma Economie Stichtse Vecht” wens ik dezelfde enthousiasme en samenwerking toe als wat ik ervaren heb als lid van de stuurgroep “Samen aan Zet.”

Angelika Pelsink, voorzitter Ondernemersvereniging Stichtse Vecht

1. Inleiding

Voor u ligt de vierde monitor van het Programma Economie 2015 – 2018. Het Programma Economie is een programma voor Stichtse Vecht om de economische positie van Stichtse Vecht in de regio Utrecht te versterken. Het programma is opgesteld, omdat Economie een van de speerpunten en topdossiers is binnen de gemeente. Het is een uitvoeringsgericht programma, met een scala aan activiteiten die bijdragen aan de verwezenlijking van dit doel.

1^e, 2^e en 3^e monitor

De eerste drie monitors zijn voorgelegd aan de stuurgroep “Samen aan Zet” waarin de koepels van ondernemersverenigingen en de gemeente zitting hebben. De tweede monitor is ter kennisname aan het college voorgelegd.

4^e Monitor

Het programma loopt van 2015 tot en met 2018. Inmiddels is het laatste jaar ingegaan en zijn we bij de 4e monitor van het programma aangekomen. Deze 4e monitor laat het totaalbeeld zien van de eerdere monitors aangevuld tot de laatste stand per februari 2018. Voor deze college periode is het een afsluitende monitor. Het programma loop nog door in 2018.

De vierde monitor bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een korte toelichting op de uitvoering van het programma (hoofdstuk 2)
- Het stoplichtenmodel van de 1e, 2e, 3e en 4e monitor (hoofdstuk 3).
- Een totaalmonitor met een samenvatting van de mijlpalen (hoofdstuk 4).
- Context van het programma in externe monitors (hoofdstuk 5)

2. Uitvoering van het programma

Het Programma Economie heeft tot doel om de economische positie van Stichtse Vecht in de regio Utrecht te versterken. Om deze ambitie tot een succes te maken is er gekozen voor een dynamisch programma dat zich richt op programma activiteiten als een aantrekkelijke werk- en kantorenlocaties, florerende winkelgebieden, de arbeidsmarkt met meer werkgelegenheid, versterking van de toeristische sector, culturele levendigheid, behoud van ons mooie historisch erfgoed en de zorg voor een aantrekkelijke (leef)omgeving. Bovendien is er voor gekozen om het programma niet alleen maar samen met andere partijen op te zetten, zoals de ondernemers in Stichtse Vecht. Onderstaand is omschreven hoe het dynamisch programma is uitgewerkt en hoe de samenwerking tot uitvoering is gebracht.

- *Dynamisch programma*

Bij de start van dit programma is gesteld dat het geen blauwdruk kon zijn waarbij gedurende langere periode maatregelen en projecten tot in detail waren dichtgetimmerd. De samenleving staat niet stil, alles is aan verandering onderhevig. Het programma is gestart in de periode dat, na jaren van recessie, de eerste economische meewind begon te ontstaan. Maar we waren toen allerm minst zeker dat dit door zou zetten. Er waren zelfs analyses dat economische modellen die van gebruikelijke groei uitgingen vervangen moesten worden door nieuwe, niet op groei gebaseerde modellen. Inmiddels heeft het economisch herstel doorgezet en wordt er voor 2018 een verdere groei verwacht. Het programma is daarom opgezet als een dynamisch programma dat afhankelijk van ontwikkelingen, voortgang van de werkzaamheden en nieuwe inzichten (gedeeltelijk) bijgesteld is.

De activiteiten zijn in de afgelopen periode gefaseerd gestart. De eerste zijn al in 2015 of 2016 afgerond omdat het doel bereikt was. Tot nu zijn er veel (tussentijdse) mijlpalen bereikt. De eerste resultaten van activiteiten die een langere voorbereiding vragen worden steeds meer zichtbaar vanaf 2017. Het gaat dan om grotere en complexere trajecten als de transformatie van kantoren en snel internet.

Een belangrijke succesfactor voor de voortgang is natuurlijk dat bij betrokken ondernemers en organisaties gezamenlijk draagvlak of momentum was om activiteiten op te pakken. Bij diverse activiteiten vroeg een goede participatie meer tijd om tot een goede aanpak te komen, van de grond te komen of mijlpalen te bereiken. Enkele activiteiten zijn gestopt, omdat er bijvoorbeeld geen draagvlak voor bleek te zijn. Meerdere activiteiten lopen meerjarig door voordat de schop (verder) in de grond kan en resultaten en effecten zichtbaar worden. Bijvoorbeeld bij de aanleg van snel internet, de aanpak van bedrijventerreinen en de aanpak van kantorenleegstand.

Vanuit de gemeentelijk organisatie kwam het voor dat prioriteiten gesteld moesten worden waardoor er her en der vertraging is ontstaan. Gaandeweg zijn ook enkele activiteiten toegevoegd die bij de start van het programma niet voorzien konden worden.

In de uitvoering werd ook de samenhang tussen de verschillende activiteiten duidelijker. Bijvoorbeeld: voordat de marketing van bedrijventerreinen gestart kon worden is er voor

Vierde monitor Programma Economie 2015 – 2018

gekozen om eerst de uitkomst van het (overkoepelende) project gebiedsmarketing in beeld te hebben.

Gemeentelijke organisatie

Bij de opzet van het programma zijn ook activiteiten van teams zoals Ruimtelijke Ontwikkeling, team Buiten, en team Sociaal Domein opgenomen die bijdragen aan de economische ontwikkeling. Mede door de werking van het programma is de betrokkenheid en bewustzijn in de gemeentelijke organisatie dat er gewerkt wordt voor inwoners en ondernemers toegenomen. De tevredenheid over vergunningverlening aan bedrijven is verbeterd. Door de uitbreiding van het team Economie en Duurzaamheid is er meer uitvoeringskracht en betrokkenheid over en weer. Het team Economie en Duurzaamheid is per begin 2016 uitgebreid met twee beleidsuitvoerende medewerkers. Begin 2018 ging een extra accountmanager aan de slag.

- *Samenwerking*

Het programma is in 2015 in samenspraak met de koepels van ondernemersverenigingen opgezet. De ondernemers vroegen al langer concrete actie en vonden dat de gemeente zich te weinig profileerde op economisch terrein. De ondernemers hadden daarom ook een economisch 10-punten plan opgesteld, wat aan de basis is komen te liggen van de economische paragraaf van coalitieprogramma in 2014. Ze brachten thema's in die niet eerder op de gemeentelijke agenda stonden, bijvoorbeeld het oppakken van de aanleg van snel internet (glasvezel) in de buitengebieden. Daar zag de gemeente tot die tijd eigenlijk geen gemeentelijke rol weggelegd. Het vertrouwen van ondernemers in de gemeente op economisch terrein stond toen op een laag pitje.

Met de totstandkoming van het programma heeft de samenwerking tussen gemeente en onder meer de Ondernemers Vereniging Stichtse Vecht (OVSV) en het ZZP- platform een stevige en constructieve impuls gekregen. Vanuit deze partijen is er, in plaats van een Economic Board Stichtse Vecht, een stuurgroep "Samen aan Zet" geformeerd die regelmatig bijeenkomt om de voortgang van het programma te bespreken en daarop te sturen. Door de ondernemersverenigingen wordt op basis van een positieve grondhouding, kritisch en alert meegekeken en - gewerkt aan de uitvoering. De gemeente koos vaak voor een faciliterende rol. Het is immers de ondernemer die onderneemt.

De talrijke bijeenkomsten met ondernemers en gemeente die sinds de start georganiseerd zijn gaven, naast het specifieke doel van de bijeenkomst, de gelegenheid om te netwerken, elkaar beter te leren kennen en informatie uit te wisselen. De samenwerking en het vertrouwen zijn toegenomen, verbindingen zijn gelegd. Gesteld kan worden dat de verhoudingen meer dan genormaliseerd zijn. Misschien is dit wel een van de belangrijkste resultaten van het Programma Economie.

3. Het stoplichtenmodel

Deze 4e monitor is opgezet aan de hand van een stoplichtenmodel. In dit model staat per activiteit een korte toelichting op de mijlpalen en of een activiteit is gestart, gereed is, gestopt, of dat er een knelpunt is. Deze monitor rapporteert volgens de indeling van het Programma Economie. Deze is afgeleid van het profiel van de gemeente dat staat beschreven in de toekomstvisie Stichtse Vecht 2013-2040 "Focus op Morgen". Hierin worden de harde en zachte as als dragers van de identiteit van Stichtse Vecht gezien.

- Harde as: het spoor, de A2, hoogspanningsleidingen, het Amsterdam Rijnkanaal en de daaraan grenzende bedrijventerreinen/werklocaties
- Kernen: voorzieningen, detailhandel, aantrekkelijke woonomgeving
- Zachte as: de drager van cultuur en identiteit, met de prachtige buitenplaatsen en natuurschoon, plassen, polders en veenweidegebied
- Overkoepelend: de activiteiten van het programma die randvoorwaardelijk of programmabreed zijn.

Hoofdstuk 4 geeft een samenvatting van de tot nu toe behaalde mijlpalen. Het volledige stoplichtenmodel kan worden opgevraagd bij het team Economie en Duurzaamheid.

4. Totaalmonitor – mijlpalen

Hieronder volgt er een samenvatting van een aantal belangrijke behaalde mijlpalen, knelpunten en vertraagde projecten tot nu toe. Een gedetailleerd overzicht van alle activiteiten in het programma is te vinden in het stoplichtenmodel in de bijlagen. Daarnaast worden de volgende onderwerpen verder uitgelicht in de bijlagen: parkmanagement, kantorenleegstand, bedrijven investeringszone Maarssen-Dorp, bestemmingsplan ligplaatsen, ondertekening cultuurpact Stichtse Vecht, Cultuurfonds Stichtse Vecht, ondernemerspeiling en snel internet in het buitengebied.

• Harde as

Bedrijventerreinen

- De Economische Effectrapportage bedrijventerreinen is door het college vastgesteld.
- De OVSV heeft het onderzoek naar samenwerking op bedrijventerreinen en draagvlak voor parkmanagement aan de portefeuillehouder aangeboden. Voor de invoering van parkmanagement is het nog te vroeg. Wel zijn er kansen bij drie bedrijventerreinen (Portengense Brug, Angstelkade, Maarssenbroek) voor het verhogen van hun organisatiegraad.
- Toekomstverkenning bedrijventerrein Breukelerwaard is gereed voor besluitvorming.

Kantoren

- De kantorennota is in het college vastgesteld.
- Aan de hand van de concept-kansenkaart voor het gebied Planetenbaan heeft een gespreksronde met potentiële investeerders plaatsgevonden om deze in het gebied en de leegstaande kantoorruimte te interesseren. De kansenkaart Planetenbaan is door het college vastgesteld.
- In juni 2017 is het eerste naar woningen getransformeerde kantoorpand Planetenbaan geopend.
- Kantoorpand van de Rabobank Breukelen is getransformeerd naar een HEMA en in juni 2017 geopend.
- Door verkoop van de overige kantoorpanden/torens aan de Planetenbaan wordt de transformatie krachtig voortgezet.
- Bij winkelcentrum Bisonspoor worden twee van de zes kantoorstorens gesloopt.

Omgevingsvisie

- De pilot erfgoed als onderlegger voor de omgevingsvisie Stichtse Vecht is gestart en in uitvoering. Stichtse Vecht is met deze opzet een van de twee pilot-gemeenten in Nederland.

Knelpunt:

- Bij het Stationsgebied van Breukelen heeft uitbreiding van P+R plaatsgevonden. Daarnaast wordt nog ingespeeld op initiatieven van de markt. Daarmee is nog niet de voorgestane hoogwaardige invulling van het gebied gerealiseerd.

Vertraagde projecten:

- Uitwerken van kansen en mogelijkheden voor versterken van de zorgeconomie in Stichtse Vecht.
- Uitwerken mogelijkheden vernieuwen economie buitengebied.

- **Kernen en Zachte as**

Kernen

- In Maarssen-Dorp komt er een Bedrijven Investeringszone (BIZ). Dit heeft de officiële draagvlakmeting uitgewezen. Vanuit een stuurgroep van ondernemers en adviseurs van de Rabobank en gemeente is er gewerkt aan de totstandkoming van de BIZ en een bijbehorend actieplan.
- De verbouwing van het Vechtstreekmuseum is afgerond.
- De retailvisie is vastgesteld.
- Ambitiedocument Topdossier Bisonspoor is vastgesteld.
- Bisonspoor: in januari 2018 is er gestart met het eerste projectdeel van Bisonspoor2020, een nieuwe parkeergarage.
- Het stedenbouwkundig kader voor de architectuur én het beeldkwaliteitsplan voor de openbare ruimte voor het hele gebied rondom winkelcentrum Bisonspoor is vastgesteld door de raad.
- Bestemmingsplan Harmonieplein in Maarssen-Dorp wordt voorbereid met nieuwbouw van basisscholen, woningen en sociale/maatschappelijke/culturele voorzieningen.
- Er worden plannen gemaakt voor de Hazeslinger in Breukelen, met o.a. uitbreiding van de Aldi en nieuwbouw van parochiehuis.
- Het Horecabeleid ligt klaar voor de nieuwe raad.

Informatievoorziening Recreatie en Toerisme

- Platform Recreatie en Toerisme is opgericht.
- Opening VVV-informatiepunten bij Fort Maarsseveen in Maarssen, buurtwinkel Aloys in Vreeland, Vechtstreekmuseum in Maarssen en De Heeren in Loenen.
- Opening historische bordenwandeling in Maarssen-Dorp, Vreeland en Loenen.
- Symposium Utrechtse Buitenplaatsen heeft plaatsgevonden op landgoed Doornburgh
- Stichtse Vecht neemt in regioverband deel aan de uitvoering van de regiostrategie toerisme Utrecht.
- Toeristisch Overstap Punt (TOP) Maarsseveense Plassen en Breukelen is gerealiseerd, mogelijkheid TOP Vreeland is verkend.

Cultuur en erfgoed

- De cultuurhistorische waardenkaart is door de raad vastgesteld.

Vierde monitor Programma Economie 2015 – 2018

- De ambitiesnota cultuur is in een informatieve commissie besproken.
- Het cultuurpact is in uitvoering genomen.
- Cultuurfonds Stichtse Vecht: evaluatie van de gemeente is gereed. Het budget van 2017 is toegekend aan 34 initiatieven (honorering ligt op schema). De ambassadeur van het fonds heeft nieuwe donateurs geworven.
- Er is een nieuwe ambassadeur voor het Cultuurfonds Stichtse Vecht aan het werk.

Verbeteren voorzieningenniveau

- Het ligplaatsenbeleid is in concept vastgesteld door het college.
- De inzageperiode aangaande het voorontwerpbestemmingsplan ligplaatsen is inmiddels gesloten. Er zijn 107 inspraakreacties binnengekomen. De voorbereiding van het deelbeleid vraagt intensief overleg en behandeling. Besluitvorming wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2018.
- Er is een app in gebruik genomen voor het online betalen van liggelden, in plaats van handmatige inning.
- Booschappensteiger Maarssen-Dorp is in gebruik.
- Aanlegsteigers reders Oostwaard feestelijk in gebruik genomen.
- Sanitaire voorzieningen voor de recreatievaart binnen het Vechtstreekmuseum zijn gereed.
- Aanmeerpalen langs de Vecht in Maarssen zijn vernieuwd.
- Stroomvoorzieningen voor aanlegplaatsen Maarssen-Dorp zijn verdubbeld. Hierdoor wordt ook het elektrisch varen gestimuleerd.

Oostelijke Vechtplassen

- Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen is getekend. Via de programmabegroting 2018 is er voor tien jaar een bedrag van 150.000 euro jaarlijks gereserveerd voor het uitvoeringsprogramma. Voor het deelproject Kievitsbuurten is een toekomstvisie opgesteld, deze wordt in het eerste kwartaal van 2018 afgerond. De proef met legakkers is voor 75% gereed. De eerste proef is geslaagd. De tweede proef, in de Zuidelijke Kievitsbuurt, is in oktober 2017 van start gegaan.

Knelpunt:

- Aanvullende plekken voor campers in de openbare ruimte blijken niet beschikbaar. Knelpunt is ook concurrentie met ondernemers welke hebben geïnvesteerd in camperplaatsen.

Vertraagde projecten:

- Verkennen van de mogelijkheden vestiging dependance Rijksmuseum. Deze verkenning is niet opgestart omdat op landgoed Doornburgh plannen worden gemaakt voor een culturele functie in combinatie met opleidingen. Dit kan een belangrijke trekker worden. Hierop is de gemeente aangesloten in plaats van een eigen verkenning te doen.

- De voorbereiding voor de aanleg van een Toeristisch Overstappunt Vreeland (Sperwerveld) is vertraagd door gesprekken over draagvlak en vervolgtraject met dorpsraad Vreeland.
- Er wordt nog een verbeteringslag over de archeologische waardenkaart gemaakt. Vaststelling wordt verwacht in het 2e kwartaal van 2018.

- **Overkoepelend**

Verbinden en profileren

- Deelname (in regionaal verband U10/EBU) aan City deal over gezond stedelijk leven (Healthy Urban Living).
- Intentieovereenkomst samenwerking internationale acquisitie regio Utrecht.
- Intentieovereenkomst Gemeente en Nyenrode gesloten over versterken samenwerking.
- Ondertekening van het convenant voor structurele samenwerking tussen gemeenten, EBU en U10.
- Opstellen en afsluiten U10 regionaal convenant kantoren.
- Evaluatie en actualisatie U10 regionaal convenant bedrijventerreinen.
- Het regionale convenant detailhandel is opgesteld en er is door negen colleges ingestemd.
- Memo versterken accountmanagement. Het team EZ heeft een memo opgesteld voor een gerichte aanpak van accountmanagement. Zo is er meer focus en gedeeld beeld hoe we met de bedrijven omgaan.
- Gebiedsmarketing: het college heeft groen licht gegeven om stapsgewijs tot een lokale aanpak te komen aanvullend wat al in de regio gedaan wordt.
- Er ligt een uitkomst van de eerste fase van het onderzoek naar gebiedsmarketing.
- Tijdens de BBQ van de OVSV is het nieuwe Linked-in netwerk "Ondernemend Netwerk Stichtse Vecht" gepresenteerd. Het is het platform voor en door ondernemers en de publieke sector.
- Het college is met een werkbezoek uitgebreid geïnformeerd over het Programma Economie.
- Op het eerste Midzomerfeest van het College is door de OVSV een stand ingericht voor het Programma Economie.
- De Dag van de Ondernemer werd in 2016 bezocht door circa 60 bedrijven. Het thema was toen het CANVAS model. In 2017 werd de Dag van de Ondernemer bezocht door circa 100 bedrijven, met als thema Inkoop en Aanbesteding.
- Het project lokale Inkoop en Aanbesteding verloopt in nauwe samenwerking met ondernemers en Negomatrix
- Er is een succesvolle 1e editie van de Zomerondernemer georganiseerd met deelnemers vanuit Stichtse Vecht en Utrecht. De afsluiting vond plaats op Nyenrode.
- De extra accountmanager bedrijven is gestart op 1 januari 2018.
- In het Programma Ondernemend Nederland (RTL7) met als thema wat gemeenten voor hun ondernemers doen, is een uitzending geweest van Stichtse Vecht.

- In U10-verband is er deelgenomen aan de Provada, de grootste vastgoedbeurs van Nederland. Hier is in een van de "transformatiepleinen" uitgebreid aandacht besteed aan de kansen voor de Planetenbaan.

Arbeidsmarkt & Onderwijs

- Stichting Over Rood: de dienstverlening/hulp aan ondernemers met financiële problemen wordt verlengd.
- Feestweek van de techniek (regio) heeft plaatsgevonden met deelname van lokaal onderwijs uit Stichtse Vecht.

Regelgeving & proactieve overheid

- Verbeterplan dienstverlening ondernemers is na akkoord van het college in uitvoering (naar aanleiding van de 1^e ondernemerspeiling).
- Uitkomst 2^e ondernemerspeiling: de algemene waardering voor de gemeentelijke dienstverlening is van een 5,8 naar een 6,4 gestegen.
- Het college heeft het rapport Deregulering en passende regels gemeente Stichtse Vecht vastgesteld. Hierbij gaat voor ondernemers het om Evenementenvergunningen, Meldingen klein evenement, vergunningen verbranden snoeihout, Exploitatievergunningen horecabedrijven, Omgevingsvergunningen activiteit uitweg en Terrasvergunningen.

Duurzaamheid

- Via de Stichting Duurzame Vecht worden acties voor inwoners georganiseerd, oa zonnepanelen en energiebesparing. Hierbij wordt een lokaal bedrijf ingezet.
- Er is een lokaal duurzaam energiebedrijf in oprichting.

Bereikbaarheid

- Snel internet: In het buitengebied heeft meer dan 70% van de bewoners en bedrijven interesse in snel internet. Het eerste convenant met een provider (CIF) over de uitvoering van werkzaamheden is ondertekend. In SV Noordwest start CIF voor de zomer met de aanleg van glasvezel bij witte kavels
- Ondernemers aan de Herenweg/Gageldijk hebben een maatwerkoplossing aangeboden gekregen. Op de Merwedeweg en in Maarssenbroek is gekozen voor individuele oplossingen. Ondernemers van de Scheendijk hebben samen met 300 bewoners en ZIGGO een businesscase opgesteld, start graafwerkzaamheden wordt voor de zomer verwacht. Aan de Klompweg in Nigtevegt vormen ca 60 ondernemers en bewoners een fonds om samen met KPN een businesscase op te stellen en tot aanleg van snel internet over te gaan. Wijken en kernen onderzoekt hoe zij kunnen omgaan met bewonersvraag naar glasvezel.
- Er is een rechtstreekse treinverbinding van Amsterdam naar Maarssen per 2017.
- Nieuwe concessie Openbaar Vervoer met behoud/frequentieverhoging lijnen.
- Onderzoek naar een tweede Vechtbrug is afgerond met besluit dat er geen tweede brug komt.
- Diverse recreatieve fiets- en wandelpaden zijn aangelegd.

Knelpunt

- Het project NOM-woningen in Bloemstede is niet van de grond gekomen. Een peiling onder de bewoners heeft niet de noodzakelijke steun gekregen. Met Portaal wordt naar alternatieven gekeken.
- Het realiseren van enkele wandel- en fietsverbindingen is vertraagd onder meer vanwege de participatie van belanghebbenden.

Vertraagd

- In de eerste helft van 2017 is er een tijdelijke onderbezetting geweest vanwege ziekte, hierdoor hebben er minder bedrijfsbezoeken plaatsgevonden. Inmiddels is er een extra accountmanager bedrijven gestart.
- Er is geen platform onderwijs, overheid en bedrijfsleven (denktank) opgericht voor het thema onderwijs arbeidsmarkt. De ondernemers willen dit thema laten rusten. Er vindt op dit thema wel uitvoering van andere acties plaats (zie stoplichtenmodel).
- Toeristische buslijn 120: Heeft geen prioriteit omdat dit voornamelijk dagbezoekers trekt die al in voldoende mate aanwezig zijn. De prioriteit is gelegd bij de zakelijke bezoeker.

5. Externe monitors

Externe monitor Economie

Om de economische ontwikkeling van Stichtse Vecht te monitoren heeft de gemeente Utrecht, (afdeling Onderzoek) in opdracht van Stichtse Vecht een aparte monitor economie opgesteld. Deze is gebaseerd op de doelen van het programma economie:

- Behouden, aantrekken en goed accommoderen van bedrijven en instanties
- Groei bestedingen van inwoners en bezoekers
- Stimuleren werkgelegenheid
- Versterken en ontwikkelen van recreatief aanbod
- Bestaande kwaliteiten en identiteit behouden en versterken

Hun laatste monitor is van december 2017. Het is nog geen complete monitor, omdat nog niet van alle onderdelen actuele cijfers beschikbaar zijn. Uit deze monitor blijkt wel dat er positieve trends te melden zijn ten opzichte van 2016, naast een enkele negatieve (zie bijlage Monitor Economie gemeente Utrecht):

- Het totaal aantal vestigingen is gegroeid.
- De Zakelijke Diensten sector is de grootste sector in Stichtse Vecht en is gegroeid. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de groei van het aantal ZZP'ers.
- Binnen de sector Recreatie en Toerisme is voor het aantal vestigingen een grote gestage stijging te zien bij cultuur, recreatie en amusement
- Het totaal aantal werkzame personen is tussen 2016 (22.803) en 2017 (23.171) met 1,6% gegroeid
- Stichtse Vecht heeft de hoogste kantorenleegstand van Nederland bereikt

De effecten van de aantrekkende economie zijn duidelijk merkbaar. Het totaal aantal vestigingen en werkzame personen neemt toe en in de meeste sectoren is er sprake van groei of herstel. Het is daarbij goed om te zien dat de sectoren waar de gemeente beleid op heeft gemaakt significant meegroeien. Het is nu zaak om deze groei duurzaam te borgen en de blik te werpen op gebieden waar de groei achterblijft of er zelfs krimp is te constateren.

Zo is er een nuance te maken bij de groei van het totaal aantal werkzame personen en vestigingen. De arbeidsparticipatie is namelijk gedaald door grote verschillen in werkgelegenheid voor mensen met een hoog of laag opleidingsniveau en hoge werkloosheid onder studenten. Vervolgens is ook het groeipercentage van het aantal vestigingen gedaald van 4% tot 2%. Er is daarbij een krimp te constateren in de voor de gemeente belangrijke agrarische sector. De uitdaging ligt hierdoor in het verbinden en bereikbaar maken van de groei voor de gehele gemeente.

Peiling ondernemerstevredenheid

De tevredenheid van ondernemers over de dienstverlening gemeente is voor het eerst eind 2015 gepeild. Hieruit bleek dat de ondernemers de dienstverlening van gemeente Stichtse Vecht ver beneden gemiddeld (5,9) waardeerden. De tweede ondernemerspeiling van eind 2017 laat zien dat de tevredenheid van de lokale ondernemers uit de “rode cijfers” gestegen is naar het landelijk gemiddelde. En er blijken nog voldoende punten om op te blijven inzetten om de stijgende lijn te kunnen door te zetten.

Een tegenvaller in 2016 was de uitkomst van de peiling onder MKB-bedrijven in de provincie Utrecht. De gemeente Stichtse Vecht neemt de 25ste (een na laatste) plaats in.

Deze rangorde is gebaseerd op vier pijlers:

- De tevredenheid van de ondernemers over de eigen gemeente
- Het imago van de gemeente bij ondernemers buiten de gemeente
- De gemeentelijke communicatie en het gemeentelijke beleid met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf
- De beleving van gemeentelijke lasten (prijs/kwaliteitsverhouding)

Bij de volgende MKB-peiling is hopelijk ook hier een stijgende waardering te zien.

6. Afrondend

Met deze totaalmonitor is het programma nog niet “af”. Er is ook voor de komende periode “werk aan de winkel”, zoals: aanpak kantorenleegstand (o.a. Planetenbaan en Bisonspoor), verbeteren winkelgebieden (o.a. Bisonspoor en Hazeslinger Breukelen), vervolg van snel internet, bereikbaarheid, aanpak bedrijventerreinen, verduurzaming, economie van het buitengebied etc. Ook de positionering van de gemeente in zowel lokaal als regionaal verband vraagt om blijvende aandacht. Regionale ontwikkelingen zijn sterk van invloed op ons lokaal beleid. Denk daarbij aan afspraken over kantoorontwikkeling, bedrijventerreinen, mobiliteit, glasvezel, retail en werkgelegenheid. In de afgelopen vier jaar is onze rol in de U10 verstevigd, zijn we een sterke gesprekspartner geworden van de regionale partners als de EBU en de Provincie. Stichtse Vecht zal aan tafel moeten blijven zitten bij zulke regionale partijen om haar positie verder uit te bouwen.

Hoe het programma vervolg zal krijgen in 2018 en ook daarna, als het programma is afgelopen, is mede afhankelijk van het nieuwe coalitieprogramma. Dit zal verschuivingen in de prioritering van onderwerpen met zich mee brengen. In ieder geval is het programma economie een mooie springplank naar de nieuwe koers die gaat worden uitgezet dan wel een nieuw op te zetten economisch programma.

7. Bijlagen

- **Uitgelichte onderwerpen 4^e monitor**

Parkmanagement

In opdracht van de Ondernemersvereniging Stichtse Vecht (OVSV) is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid parkmanagement of een andere vorm van collectiviteit op diverse bedrijventerreinen op te zetten.

Wat waren de uitkomsten? Het haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd tot aan de zomer van 2017. Er zijn gesprekken gevoerd en waar mogelijk bijeenkomsten georganiseerd op zes bedrijfsterreinen in Stichtse Vecht. Conclusie haalbaarheidsonderzoek: De tijd is (nog) niet rijp voor parkmanagement. Dat is de algemene conclusie uit het onderzoek. Nog te weinig kan worden aangetoond wat de meerwaarde is voor de individuele bedrijven. Toch is er wel een duidelijk beeld ontstaan waar de behoeften liggen. Ook is goed in kaart gebracht waar de kansen zijn voor bedrijven om de handen ineen te slaan om het terrein meer toekomstbestendig te maken. In sommige gevallen is samenwerking met de gemeente noodzakelijk.

De OVSV overhandigde het advies op 18 december 2017 aan het college. In grote lijnen wordt gevraagd het contact met de ondernemers te verbeteren en de bedrijventerreinen die collectief een aantal zaken aan willen pakken te faciliteren.

Wij zijn positief over het advies en verlenen waar mogelijk medewerking aan de uitvoering ervan. Inmiddels heeft de OVSV contact opgenomen met vertegenwoordigers van Angstelkade, Maarssenbroek en Portengensebrug. Op deze terreinen kunnen concrete maatregelen worden genomen om het terrein toekomstbestendiger te maken. De ondernemers kunnen desgewenst gefaciliteerd worden.

Kantorenleegstand

Uit het onderzoek van december 2017 van internationaal vastgoedadviseur Cushman & Wakefield (voorheen DTZ Zadelhof) blijkt dat, ondanks van een landelijke daling van de kantorenleegstand in Nederland, de gemeente Stichtse Vecht bovenaan de lijst staat met grootste percentage kantorenleegstand. Volgens het onderzoek bestond de voorraad kantoorruimte in de gemeente Stichtse Vecht eind 2017 uit 159.000 m². Hiervan stond volgens de cijfers 46.000m² leeg = 28,9%. Hoewel het percentage hoog is, gaat het absoluut gezien voor de landelijke kantorenmarkt een relatief beperkte leegstand.

Voor de komende jaren is de verwachting dat een groot deel van deze leegstaande kantoren zal worden getransformeerd of gesloopt. Op de Planetenbaan is in 2017 al gestart met de transformatie van twee panden en zijn de eerste woningen al opgeleverd. Inmiddels zijn ook de drie kantoorpanden van Corner Plaza verkocht ten behoeve van transformatie naar woningbouw (ca 17.000m²) en zijn er ook initiatieven voor transformatie van andere kantoorpanden op de Planetenbaan. Op Bisonspoor is gestart met de sloop van 6000m² kantoor (van de oorspronkelijke 32.000m²) en zijn afspraken gemaakt voor sloop van nog eens 6000m² extra. Alleen al bovengenoemde ontwikkelingen zullen zorgen voor een daling van het aantal m² leegstaande kantoren in 2018 en de jaren daarna.

Bedrijven investeringszone Maarssen-Dorp

Gemeente Stichtse Vecht gaat bij de ondernemers in Maarssen-Dorp het draagvlak meten voor de invoering van een Bedrijven investeringszone (BIZ). Ondernemersvereniging Hart van Maarssen heeft het initiatief genomen een BIZ te starten in het centrumgebied van Maarssen-Dorp. De gemeente faciliteert dit initiatief dat bijdraagt aan sterkere (winkel) kernen. Op woensdag 7 februari stelt een notaris de uitslag van de draagvlakmeting vast.

Via een extra heffing draagt elke ondernemer binnen de zone bij aan een gezamenlijk actieplan. Een BIZ kan alleen worden ingevoerd als er voldoende draagvlak is bij de ondernemers binnen de zone. Zij krijgen gedurende een periode van drie weken gelegenheid schriftelijk hun stem uit te brengen over wel of niet invoering van de BIZ. Dinsdag 6 februari 2018 om 17.00 uur sluit de termijn. Er is voldoende draagvlak als minstens 50% geldige stemformulieren retour is gezonden en als daarvan minstens twee-derde vóór invoering van de BIZ is.

Voor en door ondernemers

Wethouder Economische zaken Pieter de Groene: "Het invoeren van een BIZ is een van de mogelijkheden afkomstig uit het Programma Economie dat we samen met de ondernemers uitvoeren om veiligheid, leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en economische ontwikkeling te stimuleren. Het is een instrument voor en door ondernemers. BIZ-activiteiten die bekostigd worden met de extra gelden zijn aanvullend op de inspanningen van de gemeente. Het college van B&W draagt het initiatief van de Ondernemersvereniging Hart van Maarssen een warm hart toe."

Opbrengst voor actieplan

Als de plannen op voldoende draagvlak kunnen rekenen, krijgen gebruikers van niet-woningen binnen de zone een extra heffing opgelegd van 300 euro per jaar. De ondernemersvereniging heeft aangegeven de BIZ-bijdrage gelijk te willen houden op één bedrag. De opbrengst wordt door de gemeente volledig als subsidie uitgekeerd voor uitvoering van het BIZ-actieplan voor 2018-2022 van de ondernemersvereniging. Voorbeelden van activiteiten uit het plan zijn de Jaarmarkt, Sinterklaas, Paasactie, Rode Loper, Feestverlichting en Facebook.

Voorontwerp bestemmingsplan ligplaatsen

Als basis voor het bestemmingsplan geldt het concept ligplaatsenvisie 'Goed geregeld, blijven genieten' (d.d. 22 februari 2016). Het doel van deze visie is te komen tot een optimalisatie van het gebruik van de Vecht voor bewoners en bezoekers. Het moet ruimte scheppen voor passende initiatieven en ruimte laten voor bezoekers per boot voor een dagtocht of meerdaags verblijf. Daarnaast geeft de visie waar mogelijk de ruimte aan bewoners om gebruik te maken van de rivier met een eigen ligplaats bij hun woning. Dit alles binnen de randvoorwaarden die nautische veiligheid, waterkwaliteit, landschap, cultuurhistorie, leefbaarheid en natuur hieraan stellen.

Uitgangspunt is verder om een eenduidige regeling te maken voor de gehele rivier de Vecht die ook goed is afgestemd met de regels van de provincie (Verordening natuur en landschap provincie Utrecht 2017) en het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (de ontwerp Keur 2017). Zo ontwikkelen we samen met alle partijen een toekomstbestendige invulling aan recreatieve voorzieningen in en langs de Vecht.

De ligplaatsenvisie en de bijbehorende inventarisatie van het bestaand gebruik vormen de basis voor het bestemmingsplan 'De Vecht'. Met dit bestemmingsplan worden de geldende bestemmingsplannen, daar waar het de rivier De Vecht betreft, deels herzien. De geldende planologische regels voor woonschepenligplaatsen, jachthavens en historische schepen zijn niet herzien en zijn 1-op-1 overgenomen in dit bestemmingsplan. Ook alle dubbelbestemmingen en

Vierde monitor Programma Economie 2015 – 2018

aanduidingen die voorkomen in de geldende bestemmingsplannen en die betrekking hebben op woonschepenligplaatsen, jachthavens en historische schepen, zijn in dit plan overgenomen.

Ondertekening Cultuurpact Stichtse Vecht

Op 21 juni 2017 vond de ondertekening van het cultuurpact voor Stichtse Vecht met de provincie Utrecht plaats. Wethouder Franko Živković-Laurenta van de gemeente en gedeputeerde Mariette Pennarts-Pouw van de provincie Utrecht ondertekenende het pact voorafgaande aan de uitreiking erfgoedparels op de buitenplaats Nijenrode.

In het pact wordt de samenwerking tussen gemeente en provincie op het gebied van cultuur, erfgoed en recreatie bekrachtigd voor de periode van 2017 tot 2019. Het gaat om het formaliseren van afspraken over bestaande projecten, waarin we al samenwerken en het formuleren van uitgangspunten voor nieuwe projecten die passen binnen onze beleidsdoelstellingen.

Een nieuw project dat in het pact is aangekondigd, is een gezamenlijk proces waar we mee aan de slag gaan om de recreatief-toeristische kansen van de rijke cultuurhistorische Vechtstreek te verkennen en te vergroten. In dit proces zoeken we draagvlak bij de inwoner hebben we oog voor de kwetsbaarheid van het gebied. De provincie levert de financiële middelen voor het inschakelen van een onafhankelijke projectcoördinator.

Cultuurfonds Stichtse Vecht

Mevrouw Juliette Jonker-Duynstee is in 2017 gestart als relatiebeheerder en fondsenwerver voor het Cultuurfonds Stichtse Vecht. Zij richt zich op het vergroten van de bekendheid van het fonds en het aantrekken van donaties. Het fonds is in 2015 gestart en heeft tot doel cultuur en cultuuruitingen in Stichtse Vecht te stimuleren en te versterken. Het fonds ondersteunt projecten op het brede gebied van kunst en cultuur, van tentoonstellingen in het Vechtstreekmuseum tot het Klapstokfestival georganiseerd door de muziekschool. Lokale initiatieven weten het fonds steeds beter te vinden. Begin 2018 heeft het fonds "Patronen van Stichtse Vecht" gepresenteerd. Met dit initiatief zijn inmiddels al ca. 25 "patronen" geworven die zogen voor aanvullende donaties voor het fonds.

Ondernemerspeiling

De uitkomsten van de tweejaarlijkse Ondernemerspeiling naar de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening zijn bekend. De gemeente Stichtse Vecht scoort over het algemeen beter dan twee jaar geleden. De algemene waardering voor de gemeentelijke dienstverlening is van een 5,8 naar een 6,4 gestegen. Ondernemers hebben met name meer waardering voor de vergunningverlening, de communicatie en voorlichting, de samenwerking, de bereikbaarheid van de bedrijfslocatie, het contact met de gemeente en het ondernemingsklimaat. Maar er zijn ook zaken waar men minder waardering voor heeft dan twee jaar geleden, het gaat met name om de staat van de openbare ruimte, de veiligheid, de persoonlijke dienstverlening (empathie) en de inspanningen om regelgeving te vereenvoudigen.

Met deze score valt de gemeente Stichtse Vecht binnen het gemiddelde, landelijke cijfer. Er wordt landelijk niet of nauwelijks boven een 6,5 gescoord. Maar wij zullen onze dienstverlening uiteraard verder verbeteren aan de hand van deze uitkomsten.

De gemeente Stichtse Vecht heeft het onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening aan ondernemers in september en oktober 2017 laten uitvoeren. De gemeente heeft daarbij gebruik gemaakt van de KING-methode (Kennis Instituut Nederlandse Gemeenten). In 2015 heeft de gemeente dit onderzoek voor het eerst uitgevoerd. Nu, twee jaar later, heeft een 1-meting

plaatsgevonden om te zien of de kwaliteit van de dienstverlening is verbeterd, verslechterd of gelijk is gebleven. Aan het onderzoek hebben 231 ondernemers deelgenomen.

De Ondernemerspeiling is uitgevoerd door middel van een online enquête onder alle 3.296 ondernemers in de gemeente Stichtse Vecht. Daarnaast heeft een roadshow plaatsgevonden met ambassadeurs uit de gemeentelijke organisatie waarbij meerdere bedrijventerreinen en winkelcentra bezocht zijn om ondernemers persoonlijk uit te nodigen voor deelname aan de enquête.

Snel internet in het buitengebied

Afgelopen zomer is gemeente Stichtse Vecht in samenwerking met de provincie gestart met een vraaginventarisatie naar snel internet in het buitengebied. Bewoners meldden zich massaal aan en enkele tientallen bewoners wierpen zich op als ambassadeur. Gemeente heeft samen met deze ambassadeurs de peiling uitgevoerd. En met een mooi resultaat.

Eind oktober heeft rond de 75% van de bewoners en bedrijven in het buitengebied aangegeven interesse te hebben in snel internet. Dit percentage ligt gelijk met of hoger dan andere delen binnen de provincie. De ambassadeurs die langs de deuren zijn gegaan om de interesse te peilen, hebben goed werk geleverd!

Dit mooie resultaat heeft de aandacht getrokken van marktpartijen. Deze zijn met de ambassadeurs van het buitengebied in onze gemeente in overleg getreden om deelgebieden van snel internet te voorzien in 2018. Ziggo is in gesprek met de bewoners op de Scheendijk en aan de Herenweg/Gageldijk, terwijl CIF hoopt op een deelname van meer dan 50% van de bewoners in het Noordwestelijke deel van Stichtse Vecht. Die 50% deelname is een voorwaarde voor CIF om het project door te laten gaan.

Bewoners in Nieuwer Ter Aa en kasteel Oud Zuylen hebben aangegeven ook graag over sneller internet te beschikken. Een vraaginventarisatie binnen de bebouwde kom valt echter niet onder de voorwaarden van de provinciale subsidiedoelstellingen. Gemeente gaat daarom in overleg met de bewoners van deze locaties om te onderzoeken wat de bewoners zelf kunnen realiseren.

- Inzet middelen programma Economie 2017

De middelen van het Programma Economie zijn in 2017 ingezet voor de volgende activiteiten:

- Ondernemersbijeenkomsten
- Voorbereidingskosten Bedrijven Investerings Zone
- Kantorentransformatie
- Versterken accountmanagement
- Capaciteit beleid en uitvoering projecten Programma Economie
- Gebiedsmarketing
- Publiciteit (activiteiten) Programma Economie
- Promotie Linked-In Platform
- Ondernemerspeiling
- Snel internet/glasvezel
- Foldermateriaal
- Zomerondernemer
- Starten VVV-informatiepunten
- Voorbereiding Toeristische Overstappunten
- Ambitienota cultuur
- Ligplaatsenbeleid
- Voorzieningen voor ligplaatsen
- Stimuleren toeristische productontwikkeling door ondernemers
- Beleefbaar maken cultuurhistorisch aanbod, historische bordenwandeling Maarssen, Loenen, uitgave boekje
- Bijdrage aan pilot erfgoed en Omgevingsvisie
- Bijdrage aan Cultuurhistorische/archeologische waardenkaart en promotie
- Monitor Economie gemeente Utrecht
- Nieuwe Hollandse Waterlinie/Unesco (t.b.v. pact van Ruigenhoek)
- Deelname aan de Provada in U10 verband